

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa U. R.
przeciwko M. O.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. akt I ACa 505/15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. może być zatem osiągnięty

jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwany M. O. wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opart na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego, w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne dotyczące możliwości ponoszenia przez autora określonej wypowiedzi - który to autor dochował należytej staranności w uniemożliwieniu identyfikacji osoby, której dotyczy wypowiedź - odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych, w sytuacji, w której wypowiedź taka była jedynie oderwanym z kontekstu fragmentem szerszego i zmontowanego materiału reporterskiego (programu telewizyjnego), zaś mogła zostać uznana za naruszającą dobra osobiste konkretnej osoby wyłącznie w wyniku w pełni niezależnych od autora wypowiedzi działań autorów programu, takich jak montaż lub zestawienie ze sobą wypowiedzi oraz wizerunków różnych osób.

Kolejną kwestią stanowiącą istotne zagadnienie prawne jest wykładnia art. 24 § 1 k.c. pod kątem proporcjonalności zastosowanych środków mających służyć zneutralizowaniu naruszenia dóbr osobistych.

Poza tym, zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona albowiem Sąd wadliwie rozpoznał apelację pozwanego w zakresie braków postępowania dowodowego na etapie pierwszej instancji.

W związku z przedstawionym wnioskiem o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba zważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało oraz wskazać argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto powinien wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej

(postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparte na potrzebie rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego nie spełnia tych wymagań. Pierwsze ze wskazanych zagadnień, oparte na własnej interpretacji określonych zdarzeń - zwłaszcza w zakresie możliwości identyfikacji osoby której dotyczyły zarzucane pozwanemu wypowiedzi - nawiązuje do tak szczególnych okoliczności, że w istocie sprowadza się pytania o rozstrzygnięcie tylko rozpoznawanej sprawy. Drugie pytanie ma otwarty charakter, a ocena, czy zostały zastosowane proporcjonalne środki zmierzające do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych jednostki zależy od konkretnych okoliczności faktycznych sprawy. Ponieważ skarżący powołuje się również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej trzeba mieć na względzie, chodzi o taką sytuację, kiedy zasadność lub bezzasadność wynika już z samej treści pisma procesowego, jest widoczna dla każdego prawnika bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. W wypadku oczywistej zasadności konkretnego wniosku, bez dokładnego badania i oceny przytoczonych argumentów jest jasne, że wniosek powinien zostać uwzględniony. Odnosząc powyższe uwagi do kwestii oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że przedmiotowa „oczywistość” zachodzi wówczas, gdy z treści skargi, bez potrzeby jej głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań prawnych wynika, że przytoczone w niej podstawy uzasadniają uwzględnienie skargi (tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.). W judykaturze podkreśla się też, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia:

Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 Nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, nie publ., z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.).

Skarżący nie wykazał tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zwłaszcza że Sąd drugiej instancji odniósł się do dokumentu z Policji, znaczenia protokołów przesłuchań świadków oraz sformułowanych w apelacji wniosków dowodowych w kontekście wypowiedzi pozwanego, które miały naruszać dobre imię powódki.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Rozpoznając wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego zawarty w piśmie procesowym złożonym za zezwoleniem przewodniczącego udzielonym dnia 23 września 2016 r., Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, sformułowanym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1998 r., III CKN 805/98 (OSNC 1999 nr 4, poz. 79) za złożenie odpowiedzi na skargę kasacyjną adwokatowi lub radcy prawnemu przysługuje wynagrodzenie jak za sporządzenie i wniesienie skargi. Strona przeciwna może wnieść do sądu drugiej instancji odpowiedź na skargę kasacyjną w terminie dwutygodniowym od doręczenia jej skargi (art. 398⁷ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). Nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003 nr 9, poz. 120, 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, nie publ., czy 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, nie publ.; z dnia 14 lutego 2012 r. II PK 139/11, nie publ.). W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.). Ze wskazanych przyczyn nie może być uwzględniony wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, zawarty w wymienionym piśmie określonym jako odpowiedź na skargę kasacyjną, które zostało wniesione

po skutecznym doręczeniu skargi kasacyjnej pełnomocnikowi powoda w dniu 25 lipca 2016 r., tzn. po upływie terminu do podjęcia tej czynności procesowej.

jw